

Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

2. razred.

Naša šola se mora le pomakniti naprej: dve leti smo hodili v prvi razred. Malo dolgo je bilo, pa potrebno. V teh par letih smo poizkušali odbiti vsaj rožičke vaši razposajenosti, to se pravi: izkušali smo vam malo pokazati, katerih nerodnosti in neotesanosti se morate posebno varovati. In mislim, da ste bili zadovoljni z našimi nauki in s to šolo?

Letos bomo šli pa korak naprej. Začeli bomo z drugim razredom naše šole. Ta drugi razred bo pa podoben vrtcu, kakor ga imate doma skoro pri vsaki hiši. V ta vrtec bomo hodili plet in sadit. Plevel — to so vaše napake — bo moral ven; nasadili bomo pa vanj vsakovrstnih čednosti, ki so za lepo vedenje neobhodno potrebne.

Zato pa spet pridno obiskujte našo šolo! Pa pridno se učite! Pred nedavnim nam je nekdo pisal: »Čim bolj učite naše otroke lepega vedenja, tem bolj poredni so.« Kaj mislite, ali je to res? Bog dal, da bi ne bilo! Nam se zdi, da so bolj poredni le tisti, ki naše šole ne obiskujejo. In takih je še mnogo. Pripeljite jih v našo šolo za lepo vedenje: naročite jim »Angelček« ali pa jim ga vsaj posodite! Dobro delo boste storili.

1. Ponižnost in ošabnost.

Tonček Oholnik je obiskal strica; bili so mu tudi birmski boter. Koliko jim je vedel povedati! A

prav vse se je sukalo samo okrog njegove osebe. »Jaz, pa jaz in spet jaz.« In desetkrat — jaz! On vse najbolje zna, on najbolje teče, on je najbolj močan, njega kar vse občuduje, celo učitelji v šoli. Pa zopet: naš konj je najlepši, naše krave so najboljše, naši koštruni so najbolj debeli — in jaz, jaz čez vse druge...

Vprašali so ga stric, kako se kaj godi Koničarjevemu Janku.

»Oh, Janko! Kaj bo Janko? Z njim se še ne menim ne. Tam so prerevni...«

»V šoli pa le dobro zna?«

»A seveda zna, ker ga imajo vsi tako radi. Potem lahko zna!«

»Pa izvrsten pevec je menda; lep glas ima.«

»Pevec? Kaj bo pevec? Večidel je hripav, da še zavriskati ne more.«

Ko je Tonček odhajal, so ga imeli stric prav »dosti« — če veste, kaj se to pravi po domače?

Ali pa tista Minka Ošabnikova! Nobena součenka ji ni všeč. Za Anico Klemenovo ne mara, Klare Staretove tudi noče, Stanke sosedove pa kar ne more videti, Ivanka Osolnikova ji je prerevna, Milka Kopačeva z njo še govoriti ne zna, Malka Kapunova pa ni vredna, da bi se kdo menil z njo... Vsaka součenka ima svojo napako, samo Ošabnikova Milka je živ angelček božji na zemlji, skoroda svetnica, in sam Bog nebeški mora biti vesel, da se Milka kdaj pred njim poniža in ga moli.

Ivanka z Visokega brda se je pa oblekla celó v obleko ponižnosti, da bi bila — lepša. Vse na nji je tako grdo narobe, da ni lahko opisati: obleko ima sicer novo, a se je prav nič ne prime, ruta ji stoji tako nerodno na glavi, počesana je komaj za

silo, učila se pa za danes tudi ni nič. In zakaj vse takó? Samo zato, da bi kdo pohvalil to dušico ponižno!

A v naši šoli predobro poznamo take tice!

»Pa kdaj smo zares ponižni?« vprašuje nestrpno Rozala Pohleven.

»To pa jaz vem,« se vtakne vmes Jože Modrijan. »Kadar nam bodo drugi ljudje lahko vse rekli, kar bodo hoteli; kadar nam bodo lahko vse naredili, kar jim bo prišlo na misel — mi bomo pa vse to mirno potrpeali.«

»Le počasi, Jože Modrijan! Nikar tako! Ali ne veš, da nam je Jezus Kristus najlepši zgled ponižnosti? Kajpak, da veš! In glej — Jezus ni tako ravnal, kakor ti učiš. Nekoč so Judje samo mislili o Jezusu: »Ta Boga preklinja.« Samo mislili so — zapomni si! — nič niso še govorili o tem. Pa jih je Jezus že zavrnil: »Zakaj mislite hudo v svojih srcih?« Drugič so ga izkušali herodijani in farizeji, da bi ga ujeli v besedi, kakor beremo v svetem evangeliju. In Gospod jim je rekel: »Kaj me izkušate hinavci,« In znano ti je, da je vpričo Kajfa neki služabnik Jezusa po licu udaril in mu rekel: »Tako odgovarjaš velikemu duhovniku!« In Jezus ni molčal, ampak mu je odgovoril: »Če sem nápak govoril, izpričaj, da nápak; če pa prav, kaj me biješ?«

Vidiš torej, ti Modrijanov Jože, da celó Jezus ni dopustil, da bi bili ljudje o njem govorili in z njim ravnali, kakor bi se jim ravno poljubilo. Zapomni si torej: kadar je bilo v nevarnosti Jezusovo dobro ime, kadar so mu ljudje hoteli očitati katerokoli hudobijo ali le senco greha, takrat tudi najponižnejši med ponižnimi ni molčal.

In tako bomo ravnali tudi mi. Ne pa tako kakor oni Janko Strah ali pa Lojzika Plašnik. Kadar si drugi otroci kaj izmislijo o Janku, pa se Janko zapre v hišo in si ne upa več med ljudi; in kadar se čez Lojziko kaj zlažejo, pa se cel dan joka in ves dan nič ne jé. Ampak tako: kadar bo naše dobro ime v nevarnosti, takrat bomo govorili tudi o sebi; in če je v nevarnosti dobro ime kateregakoli izmed nas, ga bomo branili, če je to komu všeč ali pa ne. Govorili bomo pa samo resnico, brez laži, brez kletvine, brez sirovosti. In prav nič ne bomo pri tem v strahu za ljubo ponižnost, da bi se izkvarila. Tako je, vidiš, Jože Modrijanov.

Drugače se pa pred svetom ne bomo hvalili. Če kdo v šoli najboljše zna; če kdo svojo nalogo prav dobro in prav lepo spiše, pa ni treba, da bi o tem ves svet vedel. To ni naša zasluga, to je dar od zgoraj. Če imaš novo obleko, ni treba tega bobnati po vsi župniji, če imaš nove čevlje, ni treba tako hoditi in tako škripati, da to slišijo vsi ljudje. Saj ima kdo drugi še tudi novo obleko in katerikrat nove čevlje.

In pa, Rozalka, tudi to si zapomni: iz svojih tovarišic se ne smeš norčevati, nikogar ne zasramovati, nikomur kakšnih zaničljivih priimkov dajati. Tega ne dela, kdor hoče biti ponižen.

Petru Postavljaju pa to povemo: Brez ponižnosti v naši šoli ni in ne bo napredka. Ponižnost je mati pokorščine, vljudnosti, prijaznosti in postrežljivosti pa še brezštevilno drugih čednosti, ki so nam za lepo vedenje potrebne. Za ošabnostjo pa hodi trma, sirovost, neotesanost in kar je še tem podobnega. Verjemi, Peter Postavljaj, še to: Bog nas tudi brez našega pošlavljanja prav dobro pozna, pa tudi ljudje bodo kmalu povedali, da je Janez Skromen

veliko več vreden kot pa Tone Burkljež, ki sam ne vé, kam bi se postavil in kako bi hodil in kaj bi storil, da bi ljudje govorili samo o njem.

(Nadaljevanje.)

Francka Sm.:

Moja Pikica.

Po dolgih prošnjah so mi mama podarili malo jarčko. Imela je okrogel grebenček, okrog vratu pa rdečkast venec. Dala sem ji ime Pikica, ker je gledala z rdečimi očesci, kakor bi gledali dve pičici.

Hitro se me je Pikica privadila. Že na prvi klic je pritekla k meni. Saj je vedela, da nikdar ne pride zastonj. Vedno je imel njen kljunček mnogo opravila na mojih rokah. Zнала je tako spretno odpirati moje, zrnja polne roke, da smo se ji vsi smejali.

Kakor vsaka jarčka, tako je tudi moja Pikica enkrat znesla prvo jajčece. To mi je tudi zelo glasno naznanila. Jaz sem pa z največjim veseljem stekla po jajček in ga spravila v košarico, ki sem jo zato namenila. Pikici sem pa dala za plačilo polno pest zrnja, drugače bi se ji bila morda še zamerila. In potem mi je znesla še večkrat. Kadar so mama prodali jajca svojih kokoši, sem jih prodala tudi jaz. Ob takih prilikah, je vselej nekaj padlo v moj hranilček.

Pikica je še vedno pri naši hiši. Le, da je že malo bolj prevzetna. Menda vé, koliko je priložila mojemu hranilčku. Drugače pa je še vedno nekdanja prijazna Pikica,

